

Executive summary

SENECA

Kenmerk	SVB / CDKM.OZ.04.021
Onderwerp	Subsidie regeling Onderzoeksregeling City Deal Kennis Maken: SENECA
Dossiernummer	CDKM.OZ.04.021
Budgetnummer	10476
Onderzoeker:	Stef Dingemans MSc MA – Universiteit Utrecht

De vraag die aan de basis staat van dit onderzoek is tijdloos, en richt zich op de kern van het onderwijs en de samenleving. Waarvoor dient ons onderwijs? De tendens binnen het hoger (wetenschappelijk) onderwijs laat een sterke groei zien van studenten(aantallen) met een afname van het aantal docenten en contacturen. Een verschuiving die inherent zorgt voor onderwijscurricula met minder begeleiding, contact en interactie met en/of binnen de maatschappij. Maatschappelijke vraagstukken behandelen in en met actoren binnen de samenleving kosten simpelweg meer tijd en contact, aspecten die in een dergelijke trend aan het kortste eind trekken. Het vraagstuk waarvoor dient ons onderwijs? is dan ook nog altijd actueel en relevant.

Het verbinden van het hoger (wetenschappelijk) onderwijs en de samenleving staat dan ook hoog op de agenda van verschillende toonaangevende instanties. Belangrijk binnen dit proces is het onderzoek naar de waarde van dergelijke samenwerkingsverbanden voor de kwaliteit en relevantie van het onderwijs. Waarvoor dient ons onderwijs?

Het SENECA onderzoek geeft antwoord op deze vraag. Studenten van de Universiteit Utrecht hebben in een directe samenwerking met de maatschappelijke organisatie New Dutch Connections (NDC) samengewerkt aan relevante maatschappelijke kwesties. Het onderzoek heeft deze vorm van onderwijs, *community engaged learning*, onderzocht en in kaart gebracht wat de tastbare competenties zijn die de betrokken studenten hebben opgedaan. Onderwijs vindt plaats in de maatschappij, en contact met de lokale maatschappelijke partner is de basis. Studenten sociale geografie en planologie zijn zodoende een periode lang intensief opgetrokken met deelnemers (statushouders) van de organisatie NDC om de betreffende sociale problematiek te identificeren, analyseren én actief te verwerken.

Het onderzoek, op basis van gemengde methoden, toont aan dat studenten een ontwikkeling laten zien op alle middels de literatuur geïdentificeerde relevante vaardigheden. Men is na het volgen van deze cursus meer maatschappelijk betrokken, flexibeler, heeft sterkere communicatievaardigheden ontwikkelt en neemt meer autonomie binnen het leerproces. Andere vaardigheden en houdingen tonen eveneens een nieuw besef ten opzichte van de start van de cursus die is bewerkstelligd door de samenwerking met de maatschappelijke actoren binnen de cursus. Studenten zijn zich meer bewust van hun eigen valkuilen, gebreken of inschatting ten opzichte van vaardigheden, en houdingen. Opvallend is dat de respondenten zowel vooruitgang als achteruitgang laten zien gedurende deze cursus. Inzichten in het eigen handelen, contact met maatschappelijk actoren en het stimuleren van alternatieve vaardigheden zorgen daarbij voor een heroverweging van het eigen handelen en kwaliteiten. Studenten waarderen de koppeling met het werken in/met de maatschappij en het bijbehorende onderwijs gericht op overdraagbare vaardigheden. Eveneens wordt de intensieve begeleiding, kleinschaligheid en reflectie op het (onderwijs)proces gezien als een zeer positief aspect van *community engaged learning*, dat zodoende niet alleen leereffecten stimuleert

binnen een rijke leeromgeving maar eveneens de aanzet toont tot een hernieuwd zelfinzicht binnen het onderwijssysteem.

Het SENECA onderzoek laat middels de kleinschalige *case study* de waarde zien van een onderwijsmethode die binnen het Nederlandse hoger onderwijs in de marge verkeert. Het toont de meerwaarde aan die een sterkere relatie tussen het hoger (wetenschappelijk) onderwijs, en samenleving kan opleveren voor de participerende studenten. Het blijven versterken van de verbinding tussen de samenleving en de hoger (wetenschappelijk) onderwijs is dan ook evident. Uitgebreid onderzoek naar de rol van het hoger (wetenschappelijk) onderwijs en diens relatie en impact op de maatschappij is daarbij van belang. Immers, het stellen van de vraag Waarvoor dient ons onderwijs, met de vervolgvraag en hoe kunnen we dat bewerkstelligen? Is daarbij uiteraard nog altijd relevant en leidend. Het herwaarderen van de rol van het onderwijs in en in relatie tot de maatschappij is cruciaal in het (blijven) verbinden van onderwijs en samenleving.